

BOEKBESPREKING

DOOR PROF. DR. J. RITZEMA BOS

De winterbespuiting, een noodzakelijk werk voor den fruitteler; uitgave van de N.V. Utrechtsche Asphaltfabriek, afdeeling Land- en Tuinbouw; Utrecht, Maliebaan 35.

Deze brochure, die op aanvraag aan het bovenvermelde adres gratis verkrijgbaar is, is natuurlijk in de eerste plaats door de N. V. Utrechtsche Asphaltfabriek bedoeld als eene reclame voor het door haar gefabriceerde *carbolineum Krimpen* en voor de sproeimachines, die door haar worden geleverd; maar toch wil ik er in dit Tijdschrift de aandacht op vestigen, omdat er zoo duidelijk in wordt aangetoond, hoe nuttig eene winterbespuiting van ooftboomen en bessestruiken met carbolineum is voor iedereen, die er vruchtboomen of bessestruiken op na houdt. Niet *alle* vijanden van onze fruitteelt kunnen door eene winterbespuiting met carbolineum worden bestreden; maar vele van de meest ernstige en meest voorkomende vijanden wèl, zooals gewone bladluis, bloedluis, schild- en dopluizen, wintervlinder („trekmade”), spint en andere. Daarom moet ieder bezitter van ooftboomen en bessestruiken elken winter eene carbolineum-bespuiting toepassen. Hij zal er zich wèl bij bevinden en in vele gevallen zal hij daardoor bereiken, dat hij eene zomerbespuiting achterwege kan laten, omdat na eene degelijke winterbespuiting met eene goede soort van carbolineum de vijanden in 't voorjaar en den zomer praktisch geheel wegblijven.

Aan iedere zomerbespuiting der boomen en struiken zijn, hoewel men er in vele gevallen toch niet buiten kan, veel meer bezwaren verbonden dan aan eene winterbespuiting. Het is mogelijk in den winter de bladerlooze boomen en struiken zoodanig te bespuiten, dat althans een zéér groot aantal bladluis-eieren worden geraakt en gedood; maar het is niet mogelijk, de bebladerde boomen, waarop deze schadelijke insecten leven, zóó te bespuiten dat bijkans alle bladluizen, die men dooden wilde, geraakt worden. Door eene flinke winterbespuiting voorkomt men schade; eene zomerbespuiting wordt pas toegepast, wanneer er reeds meer of minder schade geleden is. Eene zomerbespuiting kan dikwijls niet worden toegepast, omdat de sproeivloeistof voor de onderbeplanting schadelijk zou kunnen worden of het in de boomgaarden grazende vee zou vergiftigen; tegen eene winterbesproeiing met carbolineum bestaan die bezwaren niet.

In den winter hebben de voor besproeiingen geschikte arbeiders

den tijd om de boomen of struiken te sproeien; in den zomer is dat soms niet het geval, want er is dan zooveel ander werk te doen. Daarom moet ik aanraden: voer geregeld elken winter in boomgaarden en bessetuinen eene carbolineumbespuiting uit; ze doet altijd goed om het optreden van verschillende schadelijke insecten te voorkomen; men zuivert er de stammen en takken door, bevordert er den groei door, vermeedert de opbrengst en verbetert de kwaliteit van het geoogste fruit. En men maakt in vele gevallen daardoor eene zomerbesproeiing overbodig.

De brochure van de N. V. Utrechtsche Asphaldfabriek is geene volledige handleiding voor 't gebruik van carbolineum als winterbesproeiing en geeft niet volledig aan, tegen welke vijanden deze besproeiing nuttig kan werken en tegen welke niet. Onze Plantenziektenkundige Dienst is natuurlijk bereid, daaromtrent alle noodige inlichtingen te geven. Deze brochure echter is een helder en krachtig pleidooi voor carbolineumbesproeiingen in den winter; ik kan iedereen aanraden, haar aan te vragen. Het daarin aanbevolen vruchtboomcarbolineum „Krimpen” is, zooals ik bij ervaring weet, een praeparaat, dat aan alle eischen voldoet en de aanbevolen sproeiwerktuigen verdienen eveneens aanbeveling; waarmee ik natuurlijk niet wil zeggen, dat er geene andere oofthoomcarbolineumsoorten en geene andere sproeiwerktuigen zijn, die eveneens aanbeveling verdienen. De brochure ziet er netjes uit en bevat ruim een dozijn illustraties, waaronder eene zeer fraaie naar eene photo van Prof. W. ROEFKE (mannelijke en vrouwelijke wintervlinder, rups en eieren van dit insect).

Beiteltand, de aardwolf, door H. PILON, Rotterdam. Nijgh en van Ditmar's Uitgevers mij.

De Heer PILON, Hoofd der Land- en Tuinbouwschool te Glindhorst, Achterveld (Utrecht) heeft onze literatuur verrijkt met de bovenvermelde keurig uitgevoerde uitgave, voorzien van verscheiden aardige illustraties van H. VERSTIJNEN. Het boek, 151 bladzijden groot, geeft in een prettigen verhaaltrant de geheele levensgeschiedenis van een aardwolf of woelrat (*Arvicola amphibius*) weer. Het laat zich lezen als een roman; jonge knapen vooral zullen het verslinden en er veel uit leeren niet alleen over de woelrat en hare leefwijze maar ook over veel andere dieren. Maar ook volwassenen kunnen het boekje met plezier en met nut lezen. Uit alles blijkt, dat de schrijver volkomen op de hoogte is met de levensgewoonten en de eigenaardigheden van verscheidene inheemsche dieren, dat hij het buiten-

leven door en door kent, en dat hij eene levendige phantasie heeft, maar toch nooit „er maar op los phantaseert”. Ik kan de lektuur van „Beiteltand” ten zeerste aanbevelen.

BEKNOPTTE AANTEEKENINGEN OP PLANTEN- ZIEKTENKUNDIG GEBIED

DOOR PROF. DR. J. RITZEMA BOS

1. De roode en de grauwe knopbladroller (*Tmetocera ocellana* F. en *Olethreutes variegana* Hb.) als knopbeschadigers der appelboomen. De bladrollers vormen eene familie, bestaande uit een groot aantal kleine vlindersoorten; de naam dezer familie wordt ontleend aan het feit, dat de rupsjes van zeer vele soorten één of meer bladeren in één rollen en aldus eene holte vormen, waarbinnen zij leven. Maar er zijn ook vele soorten van zoogenaamde „bladrollers”, die in vruchten of zaden leven, of onder de schors van boomen of wel in knoppen en jonge scheuten. Tot deze laatste groep behooren de bovengenoemde twee soorten, die in ons land niet tot de allerschadelijkste vijanden onzer ooftboomen behooren, waarom ze dan ook in RITZEMA BOS en SCHOEVERS, „Ziekten en Beschadigingen der Ooftboomen en Bessestruiken” (2e druk, deel II, blz. 106 en 107) slechts zeer beknopt worden behandeld. Toch komen ze hier allicht meer voor dan men weet. De levensgeschiedenis van de beide knopbladrollers der ooftboomen was tot dusver nog volstrekt niet voldoende bekend, zoodat ik het nuttig acht, hier den inhoud mee te deelen van een artikel van Dr. R. WIESMANN in „Anzeiger für Schädlingkunde”, Jahrg. III (1927), Heft 8 en 9, in welk artikel deze levensgeschiedenis vrij uitvoerig wordt geschetst.

In de appelboomgaarden in het Zwitsersche Kanton Wallis (Sitten, Saxom, Charrat) komt het heel dikwijls voor, dat de bloei veel belooft, terwijl de oogst maar gering is. De oorzaak werd dan gezocht òf in de werking van den appelbloesemkever òf in die van late voorjaarsvorsten, òf wel in de aantasting der bloesems door *Monilia*. De chemische fabriek Dr. R. Maag in Dielsdorf liet een nauwkeurig onderzoek instellen naar de oorzaak van de zoo vaak voorkomende oogstmislukking, ten einde geschikte bestrijdingsmiddelen te trachten te vinden. De groote ooftkwekerij Bellini bij Sitten stelde Dr. WIESMANN in staat, een grondig onderzoek in te stellen, maar ook over andere plaatsen in Wallis breidde zich dit onderzoek uit.

Als voornaamste beschadigers vóór en gedurende den bloeitijd bleken op te treden: de rupsen van wintervlinders, de beide knop-